

**FIȘĂ DE ÎNDRUMARE TEMATICA PENTRU OFIȚERII INVESTIȚII
ÎN CREȘTEREA ACCESULUI, UTILIZĂRII ȘI CALITĂȚII TIC-
DESFĂȘURAREA REȚELELOR DE COMUNICAȚII ÎN BANDĂ
LARGĂ
VERSIUNEA 2 - 13/03/2014**

DISPOZIȚII RELEVANTE ALE LEGISLAȚIEI

Reglementare	Articole
<p style="text-align: center;">Dispoziții comune</p> <p>Nr. 1303/2013</p>	<p>Articolul 9 (2) – Obiectiv tematic: îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC</p> <p>Prevederi conexe:</p> <p>ANEXA I – Cadrul Strategic Comun, secțiunea 4.8 (sinergii cu Mecanismul pentru Interconectarea Europei)</p> <p>ANEXA XI, Condiționalități Ex ante 2.2.</p>
<p>Reglementare FEDR</p> <p>Nr. 1301/2013</p>	<p>Articolul 5(2)(a) – Prioritate de investiții: extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală</p> <p>Prevederi conexe:</p> <p>Articolul 3 – Domeniul de aplicare al sprijinului FEDR</p>
<p>Reglementare FSE</p> <p>Nr. 1304/2013</p>	<p>Prevederi conexe: (strict pentru sinergii)</p> <p>Articolul 3 (1) d Creșterea capacității instituționale a autorităților și părților interesate publice și a eficienței administrației publice</p>
<p>Reglementare CTE (Cooperare Teritorială Europeana)</p> <p>Nr. 1299/2013</p>	<p>Prevederi conexe:</p> <p>5 – Cooperare trans-frontalieră în domeniul TIC</p>

Reglementare FEADR Nr. 1305/2013	Articolul 5 (6)(c) - sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale Prevederi conexe: Articolul 19(1)(a)ii - ajutor la înființarea întreprinderii pentru activități neagricole în zone rurale; Articolul 19(1)(b) - investiții în crearea și dezvoltarea de activități; Articolul 20(c) - infrastructura de bandă largă, inclusiv construirea, îmbunătățirea și extinderea acesteia, infrastructura pasivă de bandă largă și furnizarea accesului la banda largă, precum și soluții publice de e-guvernare; Articolul 35(1)(a) - abordări de cooperare între diferiți actori; Article 35(1)(b) - crearea de clustere și rețele; Articolul 44 - Activitățile de cooperare din cadrul axei LEADER
-------------------------------------	---

Acesta este un draft de document pe bazat pe noile regulamente ale politicii de coeziune, publicate în JO 347 din 20 decembrie 2013 și pe cea mai recentă versiune a actelor in varianta draft ale Comisiei privind implementarea si delegarea. Mai poate necesita totuși o revizuire pentru a reflecta conținutul acestor proiecte de acte legislative odată ce acestea sunt adoptate.

1. INTRODUCERE

Acest îndrumar prezintă Prioritatea de investiții 2(a) din FEDER " *extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală*" și a motivului pentru investițiile prin FEDR și pentru alternativa investițiilor prin FEADR. El furnizează sugestii de răspunsuri pentru întrebările ce pot fi puse de negociatori.

2. CADRU STRATEGIC

2.1. *Rețele de Nouă Generație (RNG) ca bază a declanșării potențialului TIC pentru creștere economică și creare de locuri de muncă*

Suținerea creșterii accesului, utilizării și folosirii TIC: Obiectivul tematic (OT) 2 este parte a cerințelor de concentrare tematică (80% din alocările FEDR pentru regiuni dezvoltate/60% în regiuni de tranziție/50% pentru regiunile mai puțin dezvoltate).

Se estimează că o creștere de doar 10% a benzii largi ar putea conduce la o creștere a PIB situată între 0,9% și 1,5%¹. TIC-ul ca sector reprezintă deja în Europa 5% din PIB-ul total și 20% din creșterea totală a productivității. Infrastructurile de tip rețea sunt o pre-condiție pentru dezvoltarea TIC și ca sector și ca element inter-sectorial în creșterea productivității economice globale.

Conectivitatea de mare viteză la Internet este o condiție pentru apariția și creșterea noii generații de servicii și tehnologii în domenii cum ar fi cloud computing, Internetul lucrurilor, infrastructura de cercetare, orașe inteligente, rețele inteligente, ambient assisted living, e-Sănătate, monitorizare energetică, securitate domestică și servicii audio-vizuale de înaltă definiție, etc. În plus, folosirea simultană a diferitelor aplicații domestice sau de afaceri va necesita o lățime de bandă substanțială.

Asigurarea accesului la această infrastructură critică este esențial pentru economia digitală și pentru stimularea coeziunii economice și sociale; în același timp în care creează o interacțiune benefică între cererea și oferta de TIC care se consolidează reciproc. Din aceste motive Agenda Digitală pentru Europa prevede ca:

- (i) până la sfârșitul lui 2013 acoperirea cu broadband fix va fi disponibilă pentru toți europenii,
- (ii) toți europenii vor avea acces la acoperire cu broadband peste 30 Mbps până în 2020,
- (iii) 50 % sau mai multe conectări la broadband fix peste 100 Mbps pentru locuințe până în 2020.

Creșterea accesibilității prin FEDR pentru a utiliza TIC și pentru calitatea TIC în zonele rurale a fost identificată drept unul din obiectivele pe care se concentrează prioritățile Uniunii pentru dezvoltarea rurală promovând incluziunea socială, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică. La fel ca și în cazul FEDR acest lucru este opțional și nu sunt prevăzute alocări fixe.

¹ Czernich et al. 2009 "Impactul socio economic al lățimii de bandă" Raport Final

2.2. *Legătura investițiilor broadband cu alte priorități de investiții*

Din moment ce proiectele broadband necesită adesea lucrări de construcții civile, economii de costuri și sinergii pot fi obținute prin căutarea **coordonării cu lucrările de infrastructură din transport și energie** (propuneri în această direcție sunt incluse într-o reglementare propusă) și cu planurile de investiții aferente.

Sinergii mai sunt posibile cu cercetarea și inovarea (Prioritățile de investiții 1a și b) și creșterea TIC (Prioritățile 2b și c) – vezi fișele îndrumar.

3. ARIA DE APLICARE REGLEMENTATĂ A SPRIJINULUI

3.1. FEDR

3.1.1. *Aria de aplicare a sprijinului*

În conformitate cu orientarea spre rezultate a noului cadru legislativ pentru Politica de Coeziune, reglementările FEDR fac distincție clară între:

- aria de aplicare pentru FEDR (activitățile pe care le poate susține și
- prioritățile de investiții pentru fiecare obiectiv tematic (obiective la care FEDR va contribui). Aceste priorități de investiții ar trebui să stea la baza obiectivelor specifice din cadrul programelor care iau în calcul nevoile și caracteristicile ariei de aplicare a programului.

Pentru ca o operațiune să fie eligibilă pentru susținerea FEDR trebuie să contribuie la un obiectiv specific definit pentru o prioritate de investiții și să se afle în cadrul ariei de aplicare a activităților fondului.

Aria primară de aplicare a susținerii FEDR pentru creșterea accesului la TIC este oferită în contextul investițiilor în infrastructura ce *oferă servicii de bază cetățenilor din aria TIC* (Articolul 3.1 (c)).

Posibilitatea de a investi în broadband mai este acoperită și de Articolul 3(1)(b) (Aria de aplicare FEDR): *investiții productive, fără a se ține cont de mărimea întreprinderii, care contribuie la prioritățile de investiții stabilite în Articolul 5.1 și 5.4, și acolo unde investiția implică cooperarea între întreprinderi mari și IMM-uri, în Articolul 5.2.* Acest lucru declanșează cooperarea între IMM-uri și întreprinderile mari pentru a extinde implementarea broadbandului și desfășurarea rețelelor de mare viteză.

Investițiile în broadband mai pot fi realizate în conformitate cu Articolul 3(1)(e), care prevede de ex. *investițiile în dezvoltarea potențialului endogen prin intermediul investițiilor fixe în echipamente și infrastructuri la scară mică, inclusiv infrastructuri culturale și infrastructuri turistice sustenabile la scară mică, servicii pentru întreprinderi, sprijin pentru organisme de cercetare și inovare și investițiile în tehnologie și în cercetare aplicată în întreprinderi.*²

FEDR poate susține investițiile în implementarea broadband în toate Statele Membre și regiunile dar fiecare Stat Membru/regiune trebuie să evalueze nevoile concrete de dezvoltare și să

² Vezi Propunerea finală COM(2013) 147 pentru o reglementare a măsurilor în vederea reducerii costurilor implementării rețelelor electronice de comunicare de mare viteză. În conformitate cu reglementarea FEDR : (...) prioritățile de investiții trebuie să stabilească obiective detaliate, care nu se exclud reciproc, și la care FEDR trebuie să contribuie. Astfel de priorități de investiții ar trebui să formeze baza pentru definirea obiectivelor specifice care iau în calcul nevoile și caracteristicile ariei de programare.

identifice toate tipurile de investiții inclusiv în zona rurală cu resurse FEDR sau FEADR conform Articolului 3 (6) (c).

3.1.2. Prioritate de investiții

Articolul 5(2)(a) Prioritatea de investiții 2a include "extinderea conexiunii în bandă largă și difuzarea rețelelor de mare viteză, precum și sprijinirea adoptării tehnologiilor emergente și a rețelelor pentru economia digitală".

3.2. FEADR

Infrastructura broadband în zonele rurale ar trebui să fie suportată conform Articolului 21(c) din reglementarea FEADR (măsura „Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale”). Suportă operațiuni ce vizează dezvoltarea infrastructurii broadband, inclusiv crearea, îmbunătățirea și extinderea ei precum și infrastructura broadband pasivă și asigurarea accesului la soluții de bandă largă. Susținerea poate fi oferită pentru zone rurale numai așa cum sunt definite de Statele Membre conform Articolului 50 din Regulamentul FEADR. Astfel de susținere pentru infrastructură mai poate fi acordat prin LEADER.

Pentru ca o operațiune să fie eligibilă pentru susținerea FEADR trebuie să facă parte dintr-o măsură programată în programul de dezvoltare rurală, măsură care să susțină obiectivele din aria de interes relevantă. Investițiile în infrastructură broadband, conform Articolului 21(c) așa cum e descris mai sus, sunt eligibile pentru susținere acolo unde operațiunile relevante sunt implementate în conformitate cu planul de dezvoltare al orașelor și al satelor, în zonele rurale, și cu serviciile lor de bază, acolo unde astfel de planuri există și sunt conforme cu orice strategie de dezvoltare locală relevantă.

Mai este important faptul că programele de dezvoltare rurală pot prevedea derogări speciale de la regula infrastructurii la scară mică, pentru investițiile în broadband (de ex. infrastructura broadband la scară mare poate fi susținută de FEADR). În acest caz trebuie furnizate criterii clare care să asigure complementaritatea cu susținerea altor instrumente ale Uniunii. Susținerea FEADR pentru broadband poate fi complementară cu susținerea FEDR dar este de asemenea posibil ca infrastructura dintr-o întreagă zonă rurală să fie suportată integral de FEADR. Scopul ar fi, acolo unde este posibil să se susțină RNG sau rețele cu caracteristici tehnice cât mai avansate posibil.

FEADR poate susține rețele broadband în zone rurale și orice fel de conectivitate broadband care este considerată adecvată de Autoritatea de Management (sau de orice alte autorități naționale/regionale relevante). **Nu există restricții privind conectivitatea/viteza minimă** în legislația FEADR. Totuși scopul Autorităților de Management ar trebui să fie dezvoltarea unei rețele care este în **sinergie cu rețelele urbane vecine** astfel încât zonele rurale să nu resimtă un decalaj de bandă largă. Din acest punct de vedere, dezvoltarea rețelelor cu **caracteristici tehnice cât mai avansate posibil**, ar trebui să fie scopul major în timp ce se respectă considerațiile legate de analiza cost-beneficiu. Trebuie, de aceea, ca coordonarea și complementaritatea între prioritățile FEDR și FEADR să fie căutate în Acorduri de Parteneriat, la nivel de program și, pe cât posibil în conformitate cu planurile RNG care ar trebui și ele să acopere broadband-ul în zone rurale.

3.3. Mecanismul pentru Interconectarea Europei

În conformitate cu Cadrul Strategic Comun, Statele Membre și Comisia se vor asigura că intervențiile FEDR și ale Fondului de Coeziune sunt planificate în strânsă cooperare cu susținerea oferită prin Mecanismul pentru Interconectarea Europei (MIE), astfel încât să se asigure complementaritatea, să se evite duplicarea eforturilor și să se asigure legăturile optime între diferitele tipuri de infrastructură la nivel local, regional, național și la nivelul Uniunii.

Partea aferentă infrastructurii din bugetul MIE digital a fost de fapt redusă în mod drastic de către Consiliul Europei și va fi implementată exclusiv prin instrumente financiare (vezi fișa de îndrumare tematica pentru instrumente financiare).

4. MĂSURI IMPORTANTE LEGATE DE PRIORITĂȚILE DE INVESTIȚII

4.1. Prioritatea principală: implementarea Rețelei de Nouă Generație

Rețeaua de Nouă Generație (RGN) include întreaga Rețea de comunicații electronice (Backbone/Backhaul³ plus rețelele de Acces), în timp ce Rețeaua aferentă *Accesului de Nouă Generație* (ANG) face referire la segmentul de Acces. În acest context, **Accesul** înseamnă punerea la dispoziție a facilităților (spații și echipamente necesare) și/sau a serviciilor pentru oferirea de servicii electronice pentru locuințe, întreprinderi și alți utilizatori TIC. Conform Priorității de Investiții 2a, ambele elemente pot fi finanțate.

Se înțelege că rețelele ANG au următoarele caracteristici:

- furnizează servicii fiabile cu o viteză pe abonat foarte mare printr-un blackhaul optic (sau echivalent) suficient aproape de spațiile utilizatorului pentru a garanta faptul că livrarea efectivă se face la o viteză foarte mare;
- susține o varietate de servicii digitale inclusiv servicii convergente all-IP (Unified Computer Network); și
- au viteze de upload substanțial marite (comparate cu rețelele broadband elementare).

Rețelele Accesului de Nouă Generație sunt principala prioritate pentru finanțarea FEDR sub Prioritatea de Investiții 2a deoarece această parte a rețelei care este **cea mai apropiată de utilizator** este în mod normal **cea mai costisitoare parte a upgrade-ului unei rețele fixe de comunicații electronice**. Din acest motiv atunci când se întreprinde, de către operatori, upgrade-ul pentru o rețea backbone/blackhaul investițiile pe ultimii metri către utilizator sunt adesea lăsați la sfârșit. Operatorii vor face prima dată upgrade pentru rețelele de acces în zonele cu densitate mare, în mod special acelea ce au populații cu venituri mari și medii.

Aceste investiții pot include **componente de rețea active și pasive** (rețele de nouă generație wireless sau cablate, data centre, facilități high computing, senzori, etc.).

³ Backbone: Porțiunea dintr-o rețea de telecomunicații care leagă orașele de pe teritoriul unei țări (denumită și nucleu al rețelei); Backhaul Porțiunea dintr-o rețea de telecomunicații care conectează biroul central cu rețeaua de tip nucleu/principală. Mai este folosit pentru a desemna orice altă porțiune de rețea ce se conectează la nucleul rețelei. Vezi Ghidul de investiții broadband al REGIO (2011) http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/broadband2011/broadband2011_en.pdf

În ceea ce privește tehnologia folosită, rețelele ANG folosesc adesea rețelele de acces pe fibră optică ale operatorilor de telecomunicații (FTTC sau FTTH-fibră în bucla locală) sau rețele avansate upgrodate ale furnizorilor de televiziune. Alte tehnologii mai pot să apară în timpul perioadei financiare și mai pot fi finanțate.

Deși investițiile FEDR pot fi, în principiu, neutre din punct de vedere tehnologic vă rugăm să rețineți: **Cablurile de cupru upgrodate ale rețelelor telefonice fixe nu sunt considerate „rezistente la provocările viitorului” în sensul capacității de transport a rețelelor RGN**, deoarece acestea își ating limitele tehnologice și vor rămâne sub 30 Mbs. Simpla upgradare a cablurilor de cupru nu necesită investiții majore și ar trebui, în general, să finanțată de sectorul privat.

Implementarea unui broadband “elementar” față de desfășurarea rețelelor de mare viteză: Accesul la broadband de mică viteză este mai bun decât lipsa acestui acces, dar nu toate proiectele FEDR trebuie să fie de tipul „nouă generație”-de ex. cu viteze de peste 30 Mbps. Dar astfel de investiții **nu sunt o prioritate pentru FEDR**, deoarece Comisia dorește să transmită un semnal puternic că Rețelele de Nouă Generație trebuie să fie încurajate pentru că sunt modul în care se pot atinge obiectivele din Agenda Digitală, asigurându-se faptul că proiectele broadband sunt „rezistente la provocările viitorului” (permit rezolvarea viitoarelor potențiale nevoi). Problemele ajutorului de stat trebuie să fie cu atenție luate în considerare pentru astfel de investiții (vezi mai jos).

Investițiile în acces pot implica conectarea echipamentului, prin mijloace fixe sau nefixe (în special **bucla locală**⁴, facilitățile și serviciile necesare pentru a oferi servicii pe bucla locală); infrastructura fizică ce include clădiri, tubulaturi și piloni; sisteme software relevante inclusiv sisteme de asistență operațională.

Investițiile în rețele de comunicare electronice vor veni, în principal, de la investitorii comerciali, dar obiectivele ambițioase de broadband ale Agendei Digitale pentru Europa, nu vor fi atinse fără susținerea finanțării publice. De aceea este important ca fondurile publice să fie folosite pentru a completa și nu pentru a substitui investițiile jucătorilor de piață.

4.2. Reguli de Ajutor de Stat

Atunci când Ajutorul de Stat este implicat, autoritățile de management trebuie să inițieze discuții timpurii de pre-notificare cu Autoritățile de Concurență ale UE, cu scopul de a asigura autorizarea ajutorului de stat și pentru a grăbi implementarea în conformitate cu regulile de ajutor de stat CE, în mod special cu identificarea zonelor negre, gri și albe⁵ ale infrastructurii existente și cu investițiile viitoare, pe următorii trei ani, în RNG. Acolo unde este posibil, este recomandată folosirea schemei naționale de ajutor de stat pentru mai mult de un proiect sau schemă regională de Ajutor de Stat.

Ghidul explicativ de ajutor de stat pentru broadband definește condițiile în care ajutorul pentru broadband poate fi oferit. Promotorii de proiecte caută aprobarea ajutorului de stat în etape foarte timpurii iar adeseori Statele membre vor notifica schemele de broadband care apoi

⁴ circuitul fizic din rețeaua publică de comunicații electronice fixe, care leagă punctul terminal al rețelei de un comutator de distribuție sau de un element echivalent al acestuia

⁵ **Ariile albe** sunt acelea în care nu există infrastructură broadband sau în care este puțin probabil să fie dezvoltată pe termen scurt. **Ariile gri** sunt acelea în care doar un singur operator este prezent. Ariile unde cel puțin doi furnizori broadband sunt prezenți sunt numite „**zone negre**”.

sunt valabile în toate regiunile.⁶

Regula UE de ajutor de stat stabilește că upgrade-ul de la un broadband elementar la un broadband de mare viteză ar trebui justificat în termeni de "schimbare semnificativă" cu referire la disponibilitatea pre-existentă de broadband elementar. O '**schimbare semnificativă**' poate fi demonstrată dacă, ca urmare a intervenției publice,(i) beneficiarul face investiții noi semnificative în rețeaua broadband și (ii) infrastructura subvenționată aduce capacități noi pe piață în ceea ce privește disponibilitatea serviciilor de broadband, capacitatea, viteza, competitivitatea lor. Schimbarea semnificativă va fi comparată cu cea existentă la fel ca și desfășurările efective de rețea pentru următorii trei ani. Prin definiție prima rețea de acest gen în așa zisele zone albe este întotdeauna o schimbare semnificativă. De aceea prima rețea elementară într-o zonă albă de broadband elementar și prima rețea RNG într-o zonă albă de RNG constituie o schimbare semnificativă.

De aceea **un upgrade de la o rețea broadband elementară la o rețea broadband de mare viteză** precum și anumite upgrade-uri ale Rețelei de Nouă Generație (care aduc conectivitatea pe fibră mai aproape de utilizatorul final) pot constitui o „schimbare semnificativă” când îndeplinește condițiile de mai sus.

Dimpotrivă, un upgrade mic, gradual al infrastructurilor existente, de exemplu de la 12 Mbps la 24 Mbps este puțin probabil să aducă capacități de servicii suplimentare. În mod similar, investiții marginale (de ex. legate doar de upgrade-ul componentelor active ale rețelei) nu vor fi considerate, cel mai probabil, eligibile pentru Ajutorul de Stat. În plus, deși anumite tehnologii (cum ar fi VDSL2 vectoring) ar putea să crească substanțial capacitățile rețelelor de cupru existente, ele nu necesită întotdeauna investiții semnificative.

Ca urmare upgrade-ul sau desfășurarea unei **infrastructuri de tip rețea ce oferă viteze mai mici de 30 Mbps necesită o examinare atentă pentru a verifica dacă se conformează cu regulile Ajutorului de Stat și se poate califica pentru susținere de la FEDR.**

În concluzie, susținerea proiectelor ce desfășurarea rețele sub 30 Mbps poate fi considerată în anumite cazuri, cum ar fi:

- în zone unde **nu există serviciu de broadband** sau în care serviciul are o **capacitate/viteză foarte limitată** (acolo unde chiar și un proiect ce nu atinge 30 Mbps constituie o îmbunătățire substanțială);
- când investițiile implicate sunt semnificative și ca urmare este puțin probabil să fie derulate de către piață; și
- când investițiile suplimentare **pentru a atinge cel puțin 30 Mbps** nu sunt justificabile din punct de vedere economic atunci **când luăm în calcul costurile, cererea previzibilă și populația implicată.**

4.3. Desfășurarea rețelelor mobile și/sau wireless

Autoritatea care acordă sprijinul este îndreptățită să selecteze cele mai potrivit amestec de tehnologii sau de soluții tehnologice pentru a atinge obiectivele proiectului respectând însă întotdeauna principiul neutralității tehnologice. Astfel folosirea soluțiilor mobile și/sau wireless nu este excusă de la sprijinul FEDR, dar topografia și densitatea utilizatorilor/populației pot implica faptul că chiar și rețelele mobile de generația a 4-a sau tehnologiile noi nu vor fi suficiente pentru a oferi broadband de mare viteză.

⁶ Vezi îndrumarul și jurisprudența: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

Având în vedere evoluția rapidă a tehnologiilor wireless avansate (tehnologii noi ca LTE Advanced și intrarea intensificată pe piață a altora cum ar fi LTE sau Wi-Fi), anumite soluții fixe de acces wireless (de ex. pe tehnologii broadband mobile, eventual adaptate) pot fi considerate deja ca îndeplinind condițiile ANG⁷.

Totuși, din moment ce mediul de transmisie wireless este ‘partajat’ (viteza pe utilizator depinde de utilizatorii conectați în aria acoperită) și este în mod inerent subiect al condițiilor de mediu fluctuante, la stadiul actual al dezvoltării pieței **rețelele de comunicare mobilă NU se califică la rețele de nouă generație.**

FEDR poate susține implementarea unor **anumite soluții wireless în zonele sub-deservite sau slab deservite** (de ex. o rețea 4G-generația a patra) atunci când rețeaua de telefonie mobilă are cea mai bună ofertă într-o licitație neutră din punct de vedere tehnologic. În alte zone, în special în centre urbane, trebuie verificat dacă într-adevăr există o disfuncționalitate a pieței și dacă beneficiile suplimentare ale desfășurării rețelelor 4G nu vor conduce la o „schimbare semnificativă” justificând utilizarea banilor publici.

FEADR mai poate suporta implementarea anumitor soluții wireless în zone rurale sub-deservite sau slab deservite atunci când rețeaua de telefonie mobilă are cea mai bună ofertă într-o licitație neutră din punct de vedere tehnologic.

4.4. Utilizarea sistemelor de sateliți pentru a crește acoperirea broadband

La stadiul actual al dezvoltării tehnologice, sistemele satelitare nu oferă conectivitate broadband comercială de 30 Mbps sau mai mult. Totuși, în unele cazuri acest tip de proiecte poate fi necesar pentru a furniza o oarecare conectivitate broadband în zonele sub-deservite, în mod tipic ariile albe ale broadbandului elementar și ar putea să se calibreze pentru susținere FEDR dacă câștigă o licitație neutră din punct de vedere tehnologic.

4.5. Susținerea FEDR și FEADR pentru un proiect broadband dacă o rețea similară există deja sau a fost planificată în zona țintă

Investițiile în rețele de comunicație electronice vor veni în principal de la investitorii comerciali, așa că este important ca fondurile publice să fie utilizate cu atenție în acest sector pentru a completa și nu a substitui investițiile jucătorilor de piață.

În lumina actualului îndrumar de broadband, există nevoia de a verifica existența unei **disfuncționalități de piață** în zona vizată de proiect și existența lipsei de planuri concrete ale investitorilor privați pentru desfășurarea propriei lor infrastructuri în viitorul apropiat.

Finanțarea FEDR (și FEADR în zonele rurale) ar **trebui să prioritizeze proiecte în ‘arii albe’** în care nu există rețele de același tip ca cele planificate (elementare sau de nouă generație) și acolo unde este puțin probabil să se dezvolte în viitorul apropiat.⁸ Este posibil ca aceste proiecte să fie compatibile cu regulile de Ajutor de Stat UE.

Finanțarea proiectelor în **‘zonele gri’** (în care există doar o rețea de tipul celei planificate și o altă rețea similară este puțin probabil să fie dezvoltată în viitorul apropiat) va necesita o analiză mai detaliată și va fi necesară o evaluare amănunțită a compatibilității ajutorului de stat. Totuși

⁷ anumite rețele de acces wireless avansate capabile să livreze viteze pe abonat consistente – Studiul impactului socio-economic al broadbandului include un breviar al tehnologiilor ce vor fi capabile de livrarea vitezelor de cel puțin 30 Mbit/s pe piața producției de masă până în 2020.

⁸ deoarece acoperirea rețelelor ANG nu este, în mod general, atât de avansată ca acoperirea broadbandului elementar (BE), ar fi acceptabil să se identifice fostele 'zone albe' ale acoperirii BE ca fiind potențiale 'zone albe' ale ANG. Acest lucru ar trebui explorat în planurile RNG.

simplică existență a unui operator de rețea nu implică în mod necesar faptul că nu există o disfuncționalitate a pieței sau o problemă de coeziune. Dacă acel operator are putere pe piață (monopol) el poate oferi cetățenilor o combinație suboptimală între calitatea serviciilor și prețuri. Anumite categorii de utilizatori pot să nu fie serviți în mod adecvat sau, în absența tarifelor reglementate pentru accesul la scară largă, prețurile cu amănuntul pot fi mai mari decât cele pentru aceleași servicii oferite în zone din țară mai competitive dar comparabile din alte puncte de vedere. Dacă, suplimentar, există doar perspective limitate ca operatori alternativi să intre pe piață, finanțarea unei infrastructuri alternative poate fi o măsură corespunzătoare și poate fi luată în calcul.

În '**ariile negre**' acolo unde există sau vor exista în viitorul apropiat (3 ani) cel puțin două rețele broadband de același tip, de la operatori diferiți iar serviciile broadband sunt oferite în condiții de concurență, există o foarte mică arie de aplicare a intervenției de Stat.

Totuși atunci când există două rețele de nouă generație, intervenția publică poate fi permisă în mod excepțional cu condiționările stricte ale Îndrumarului pentru broadband. În aceste cazuri o notificare timpurie a măsurii este mai mult decât recomandată.

4.6. *Modele de investiții*

Adaptarea de noi tehnologii broadband emergente pentru a furniza rețele convergente într-un mod consistent pentru transportul prin cablu-linie și pentru cel wireless scoate în evidență importanța planificării investițiilor și măsurilor pentru a stimula investițiile private. Investițiile FEDR ar trebui să se bazeze pe modele de investiții durabile care cresc competiția și oferă accesul la infrastructură și servicii deschise, accesibile, de calitate și rezistente la provocările viitorului.

Există, în prezent, 5 modele principale de investiții⁹:

- **Cel de jos în sus, sau modelul comunitate** locală implică un grup de utilizatori finali organizându-se într-un grup deținut în comun și ales în mod democratic
- Modelul **proiectare, construire și operare privată** (PCO privată) implică o Autoritate de Management care emite decizii de finanțare (de obicei sub forma unui grant) pentru o organizație din sectorul privat¹⁰
- Modelul **externalizării publice** (unde un singur contract este atribuit pentru toate aspectele construcției și operării). Modelul Proiectare-construire-finanțare-operare (PCFO) folosește grantul ca și criteriu de atribuire al licitației, apoi ajustează automat intensitatea lui punând presiune concurențială pe rata de profit a participanților la licitație. Aceștia pot fi rugați să finanțeze singuri componenta non-funding gap (de ex. presupusele sume plătite ca către taxele de acces)

⁹ Ghid pentru investiții în broadband (09/2011) – revizuire așteptată la sfârșitul lui 2012.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/broadband2011/broadband2011_en.pdf

¹⁰ Justificarea intervenției prin fonduri UE (și fonduri publice) provine de la existența unei disfuncționalități a pieței, identificate de către autoritățile publice competente prin propriile strategii și obiective relevante (acoperire teritorială, calitate a serviciului, accesibilitate financiară). Necesită în schimb, intervenția autorităților publice pentru a aborda disfuncționalitatea publică. În acest sens, modelul de mai sus de PCO "privată", în care autoritatea de management aprobă finanțarea UE directă către un operator privat, ca urmare a unei presupuse cereri de proiecte, poate fi pusă sub semnul întrebării. Această finanțare publică ar trebui aprobată cu anumite condiții și obligații vizând depășirea disfuncționalității, pentru care autoritatea de management nu are capacitate sau legitimitate. Cel mai probabil, promotorul public ar trebui să contracteze organizația privată inclusiv pentru organizarea condițiilor ce guvernează grantul UE. Acest promotor public ar trebui apoi să devină beneficiarul formal al grantului, direcționat, la rândul lui către operatorii privați.

- Modelul **joint venture** cu deținerea divizată a proprietății între sectorul public și cel privat
- Modelul **proiectare, construire și operare publică** (PCO public) implică ca sectorul public să dețină și să opereze o rețea fără nici o asistență din sectorul privat

Broadband-ul este o piață competitivă, care evoluează rapid și complexă punct de vedere tehnic. În 2007-2013 niște infrastructuri broadband finanțate prin fonduri FEDR nu au putut fi operate în mod viabil de către Autoritățile de Management sau de către terțele părți desemnate de ele. Acest lucru a condus la **riscul de "lichidare"** a activelor. Această situație a fost uneori accelerată de decizia altor operatori de a-și desfășura rețelele lor măcar în cele mai profitabile părți ale zonelor deservite de proiectul finanțat prin FEDR.

Maparea investițiilor existente și planificate, parte a Planului de Rețea de Nouă Generație, cerută de condiționalitatea ex-ante pentru prioritatea de investiții 2a, poate contribui, într-o oarecare măsură, la minimizarea acestui risc. Totuși, terții operatorii nu sunt obligați din punct de vedere legal să nu investească într-o regiune, în viitor, chiar dacă la momentul consultării nu au planuri concrete. Consultarea protejează viitoarele lor investiții împotriva posibilei denaturări a intervenției publice dar nu viceversa. De aceea este esențial ca Planul Rețelei de Nouă Generație să conțină și o perspectivă pentru „modele durabile de investiții care cresc concurența și oferă acces la infrastructură și servicii deschise, accesibile, de calitate și rezistente la provocările viitorului”.

"Ghidul pentru investiții în broadband"¹¹, al UE, publicat în septembrie 2011 sfătuiește autoritățile publice ce gestionează fonduri UE asupra punctelor forte și slăbiciunilor diferitelor modele de investiții în infrastructuri internet de mare viteză. El oferă îndrumare pentru Autoritățile de Management și pentru promotorii proiectelor asupra problemelor ce trebuie luate în considerare atunci când se planifică o investiție în sectorul public în infrastructura broadband bazată pe trecerea în revistă a mai multor proiecte de investiții broadband (majoritatea co-finanțate FEDR) și include informații despre factori de succes și lecții învățate. Suplimentar, pentru a putea folosi eficient fondurile publice, selecția celui mai potrivit instrument financiar ar trebui să țină cont de potențialul de generare a veniturilor asociat operațiunii precum și de nivelurile sale risc.

Autoritățile de planificare ar trebui să ia în considerare factorii ce afectează viabilitatea investiției, cum ar fi elemente ce afectează concurența și accesibilitatea: caracteristicile geografice ale teritoriului, densitatea populației, și probleme de tehnologie și arhitectură și elementele ce afectează cererea: nivelurile veniturilor, educație, pregătirea TIC, statusul de angajare, vârsta, obiectivele de dezvoltare ale regiunii.

Ori de câte ori autoritățile care decid aprobarea fondurilor iau hotărârea să selecteze un terț operator pentru a desfășura și opera o structură subvenționată, procesul de selecție ar trebui să fie guvernat în conformitate cu spiritul și principiile Directivelor UE privind Achizițiile Publice

¹¹ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/broadband2011/broadband2011_en.pdf (o revizuire va fi publicată în toamnă)

5. LECȚII DIN TRECUT ȘI ORIENTAREA CĂTRE REZULTATE

Politica FESI pentru 2014-2020 implică o schimbare majoră de la orientarea spre resurse la orientarea spre rezultate. Indicatorii rezultat împreună cu o logică clară a intervențiilor și o raportare de bună calitate a rezultatelor va permite Comisiei să măsoare progresele politicilor. Cadrul pentru performanță ne va permite monitorizarea și stimularea implementării eficiente a politicilor așa cum au fost planificate.

Alegerea măsurilor de susținere și combinarea lor va depinde de obiectivul specific pentru prioritatea de investiții. În conformitate cu logica intervențiilor, obiectivele și rezultatele intenționate ar trebui să fie definite la început, înainte de a decide asupra acțiunilor și alocărilor financiare. În acest context:

Documentele de programare ar trebui să conțină un set clar de obiective în ceea ce privește acoperirea și penetrarea broadbandului elementar și a Rețelelor de Nouă Generație așa cum sunt identificate în planurile RGN. Definiții ce ar fi folositoare pentru stabilirea unor astfel de **indicatori** ar putea fi:

- *Acoperire broadband* este procentul de locuințe din aria deservită de rețelele broadband (de ex. având acces la o ofertă comercială pe teritoriul lor).
- *Penetrare broadband* se referă la numărul de abonamente broadband la 100 de oameni (de ex. gradul real de acceptare a ofertelor comerciale în teritoriu).

Rezultate

Exemple de indicatori rezultat¹² (De preferat ca un obiectiv specific să fie reflectat de unul maxim doi indicatori rezultat):

- % de întreprinderi cu acces broadband
- % de locuințe cu o conexiune Internet
- indicatori listați în Tabela de Marcaj Digital Agenda¹³ dacă sunt conformi cu logica

intervenției

Ieșiri

- Definirea indicatorilor de ieșire care măsoară livrabilele ce se așteaptă să contribuie la schimbarea intenționată. Indicatorii de ieșire reflectă activitatea programului și ar trebui să reflecte ce resurse sunt cheltuite. Pot fi folosiți indicatori comuni & ai Programului Specific. Termenii de referință trebuie setați la nivelul zero, în timp ce țintele cumulative trebuie identificate. Este stabilit în logica intervenției – cum ar trebui această cantitate de resurse cheltuită pe aceste ieșiri să contribuie la schimbarea indicatorului rezultat?-trebuie cuantificat în evaluarea ex-ante.
- Țintele ar trebui să fie plauzibile și raportarea realizărilor trebuie să fie de încredere. Atunci când stabilim țintele este esențial să fim siguri că ele sunt realiste. Cum apreciem

¹² Indicatorii rezultat trebuie să fie legați de nevoile identificate în Statul Membru sau regiune și de obiectivele specifice ale programului și care bineînțeles nu este cazul indicatorilor dați ca exemplu în listă.

¹³ <http://scoreboard.lod2.eu/index.php?page=indicators>

aceasta? Folosiți bunul simț. De exemplu, luați în considerare toate informațiile disponibile din execuția trecută; comparați ținta stabilită pentru valoarea populației într-o anumită regiune și cantitatea de intrări financiare previzionate sau ținele stabilite pentru intervenții comparabile pe alte programe.

Exemple de indicatori de ieșire:

- Locuințe suplimentare cu acces broadband de cel puțin 30 Mbps (ca și consecință directă a susținerii FEDR) – Indicator comun de ieșire
- Număr de întreprinderi cu acces broadband de cel puțin 30 Mbps (ca și consecință directă a susținerii FEDR)
- Unul din indicatorii listați în Tabela de Marcaj Digital Agenda Digitală (vezi Anexa I) dacă se conformează cu logica intervenției

Title + description + link	All MS	Regional level	Accession countries
Reference documents			
The Digital Agenda for Europe: http://ec.europa.eu/digital-agenda/digital-agenda-eurooe	X	X	X
The Digital Agenda for Europe - Driving European growth digitally (Mid-term Review): http://ec.europa.eu/information_c_id=1381			
Broadband state aid guidelines: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:EN:PDF			
Data material & analysis			
Digital Agenda scoreboard http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/scoreboard/countries/index_en.htm https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/scoreboard_broadband_markets.ndf https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/COCOM%20Broadband%20July%202012%20final_0.pdf	X	X	X
http://ec.europa.eu/digital-agenda/mllar-4-fast-and-ultra-fast-internet-access			
Broadband coverage in Europe in 2011: https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/BCE%202011%20Research%20Report%20Final%20Format%20No%20Image%2020121001.ndf			
Internet Access Cost Report (BIAC): https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/BIAC%20Report%20Final%20Report.odf			
Study on the socio-economic impact of bandwidth http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/study-socio-economic-impact-bandwidth-smart-2010033			
Broadband Delivering next generation access through Public-Private Partnerships (European PPP Expertise Centre (EPEC) is a joint initiative involving the EIB, the Commission, Member States and certain other states): http://www.eib.org/eoec/resources/eoec_broadband_en.ndf			
Communication from the Commission to the Council and the EP on Better access for rural areas to modern ICT [COM(2009) 103 final of 3.3.2009] and Commission Staff working document [SEC(2009) 254 of 3.3.2009] http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/employment/ict/com2009_103_en.ndf http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/employment/ict/sec2009_254_en.ndf			
Guidance & good practices			

<p>Broadband guide, including good practices / project examples: http://s3platform.irc.ec.europa.eu/guides (update foreseen for autumn 2013)</p> <p>Toolbox on the DAE component of RIS3 and digital policy frameworks (to be finalised by October 2013): http://s3platform.irc.ec.europa.eu/digital-aenda</p>	X	X	X
<p>JASPERS:</p> <p>Guideline for Major Projects Application Form in Broadband http://www.iasoersnetwork.org/iasoersnetwork/disolav/for/Guideline+for+Major+Projects+Application+Form+in+Broadband State Aid in Broadband infrastructure projects http://www.iasoersnetwork.org/iasoersnetwork/disolav/for/State+aid+in+broadband+infrastructure+projects</p> <p>Study on Availability of Access to Computer Networks in Rural Areas http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/networks/index</p>			
<p>Project Examples replicable e- practices</p>			
<p>Broadband Communication Network of Kujawsko-Pomorskie region</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.eoractice.eu/en/cases/kosi2 <ul style="list-style-type: none"> • http://www.kosi.ol/index.oho/en.html Trentino: a 100% fiber optic alpine territory • http://www.trentinonetwork.it/ 			